

عجله نداریم

عاطفه جعفری
مدیر گروه فرهنگ

«ما دچار رکود نیستیم.» این جوابی است که سیدعباس صالحی در پاسخ به سؤال «فرهیختگان» گفت وقتی از رکود حاکم بر وزارتخانه پرسیدیم که «شما در یک شرایط خاص مسئولیت وزارت ارشاد را پذیرفتید، برخی از معاونان شما هم در این شرایط مجبور به پذیرش مسئولیت شدند، همه این‌ها رکودی را بر این حوزه‌ها حاکم کرده، برای خروج از این رکود چه کاری انجام دادید؟»

اولین نشست خبری سیدعباس صالحی، وزیر ارشاد دولت چهاردهم، روز گذشته برگزار شد. او در این نشست در پاسخ به سؤال خبرنگاران از وزارت ارشاد و حاشیه‌های آن گفت. او صحبت‌هایش را با برنامه‌هایی که به مجلس ارائه داد شروع کرد و گفت: «اصلاح بنیادی فرایند مجوزها انجام می‌شود و در این مسیر باید به تسهیلگری فکر کرد که امیاداریم تا پایان سال شرایط در بخش صدور مجوز بهتر باشد. مورد دوم برنامه‌های ما شفاف‌سازی بود که در این دوره کمیته آن راه افتاده و تاکنون ۲۰۰ سند بازگرداری شده و اگر تلاش کنیم پشت این دیوار شیشه‌ای قرار بگیریم ایمن‌تریم. به دنبال این هستیم که در این بخش نگاه عدالت‌گرایانه قومی، جنسیتی، مذهبی و... اجرا شود. همچنین معتقدیم سامانه دسترسی به اطلاعات آزاد بسیار مهم است و الان به شکل جدی‌تری پیگیری می‌شود.»

ساخت پروژه بلوار کشاورز

همچنان منتفی و بودجه آن محل تردید است

طرح ساخت پایتخت فرهنگی و هنری در پایتخت که خبرش سال گذشته در «فرهیختگان» اعلام کردیم و چند وقت پیش گزارشی در این خصوص نوشتیم، سؤالان از وزارت ارشاد دولت جدید این بود که آیا پروژه هنری بزرگ بلوار کشاورز تعطیل شده است؟ صالحی در پاسخ به سؤالی در خصوص وضعیت این پروژه گفت: «طرحی در دولت قبل مطرح بود و زمین در نظر گرفته شده بود. اما این طرح منابع اعتباری قابل توجهی را نیاز دارد. تأمین این مقدار بودجه در همان زمان نیز محل تردید بود. البته پروژه ادامه دارد و دوستان در حال بررسی‌اند. پروژه‌های نیمه‌تمام همیشه معضل است؛ اینکه کلنگی زده شود و بعد بشود آینه‌حق. اگر طرحی بخواهد انجام شود نباید به گونه‌ای باشد که شروع شود ولی رها شود. اکنون نیز منابع مورد تردید است و اگر این تردید را حل نکنیم، نمی‌شود کار را شروع کرد.»

در خط زدن عجله نداریم

وقتی از صالحی در خصوص شرایط رکود حاکم بر وزارت ارشاد در برخی بخش‌ها پرسیدیم، این رکود را در کرد در پاسخ به سؤال دیگر «فرهیختگان» در خصوص ادامه دادن طرح‌های حاشیه‌ای در دولت گذشته گفت: «من در شرایط ویژه‌ای آمدم ولی اینطور نبود که کار با تأخیر همراه شود؛ چراکه وزارت فرهنگ آشنا بودم و این آشنایی پیشین کمک می‌کرد تا من بتوانم سریع‌تر و متفاوت‌تر عمل کنم. به خاطر شرایطی که پیش آمد با شهادت آیت‌الله رئیسی و انتخابات، وزارت فرهنگ در شرایط نیمه‌مشغول بود و طبیعی بود. در این چند ماه جشنواره‌های متعدد و متنوعی در حوزه‌های فرهنگ و هنر برگزار شد. این رویدادهای ای‌تص نبودند اما با توجه به دوره‌ای که پشت سر گذاشتیم، معاونت‌ها تلاش کردند این رویدادها قابل دفاع باشند. تلاش کردیم افاق‌ها و برنامه‌های جدید را تعریف و بازگرداری کنیم و از برخی برنامه‌های غیر قابل ادامه فاصله بگیریم که این امر نیازمند تنبیت است. همیشه می‌شود پس زد ولی نباید عجله کرد. باید در صورتی که جایگزینی داریم، این طرح‌ها را پس بزنیم. وقتی به نتیجه مطلوب برسیم، این بازگرداری‌ها تغییر خواهند کرد.»

ارائه لایحه جایگزین برای عفاف و حجاب

سؤال دیگر از صالحی، موضوع قانون عفاف و حجاب بود و اجرای این قانون. او گفت: «این قانون با تأخیر در ابلاغ مواجه شده و یکی از پیشنهادها ارائه لایحه جایگزین است و به نظر می‌رسد معاونت حقوقی ریاست جمهوری در این مسیر جایگزینی پیش می‌رود.»

چالش اصلی ما سرمایه اجتماعی است

خبرنگاری از صالحی در خصوص چالش‌هایی که در حوزه مدیریتش در حوزه فرهنگ وجود داشته است پرسید و او گفت: «اگر بخواهیم چالش عمده‌ها را در کل حاکمیت بگیریم، باید گفت که چالش سرمایه اجتماعی داریم و کاهش اعتماد مردم به حکمرانان روشن است که در حوزه فرهنگ و هنر شتاب بیشتری پیدا کرد.»

عوامل مختلفی باعث گسست و گسل در سرمایه اجتماعی فرهنگی و هنری نسبت به نظام حکمرانی شده که قالب‌های مختلف دارد؛ از قهر و فاصله تا نفرت و اعتراض. این واقعیت اجتماعی خود ماست که باید آن را بفهمیم و با برداشت درست یا آن مواجه شویم. کل جامعه دچار اغتشاشات ذهنی و معرفتی است و این در اصحاب فرهنگ و هنر مضاعف شد. «صالحی افزود: «مهم‌ترین مسئله این است که اگر اعتماد ذی‌نفعان را نداشته باشید، کاری درست اتفاق نمی‌افتد و موجب می‌شود کاری را که شروع می‌کنیم، از همان ابتدا از دیوار بی‌اعتمادی فروبریزد. این اهم چالش‌هاست و برای آن تلاش کردیم. کار سختی هم بود، زیرا اعتماد، یک شبکه است و من در این راستا تلاش کردم. روزهای سختی پیش رو داریم و سعی داریم با توجه به موقعیت ایران و بحران‌هایی که ممکن است در پیش داشته باشیم، گردهم بیاییم و از نزدیک با هم باشیم. حرف هم را بهتر بفهمیم و مهم‌ترین چالش ما همین بوده است. تلاش این بود که بر این موضوع متمرکز باشیم. همچنین تلاش کردیم بخش‌های دیگر نظام حکمرانی را به اینکه جامعه ما قابل اعتماد و قابل احترام است متوجه کنیم و اعتماد از دست رفته را برگردانیم.»

۳۶ همت قرار بود داده شود اما فقط ۶ میلیارد واریز شد!

بند ب تبصره ۱۳، بودجه گزارش دیگری بود که در «فرهیختگان» منتشر کردیم و گفتیم این موضوع می‌تواند در دولت چهاردهم هم دنبال شود تا فرهنگ و هنر بتواند اوضاع مناسبی به لحاظ بودجه‌ای داشته باشد. سؤالی از وزیر ارشاد در این باره پرسیده شده و او در جواب گفت: «دوستان ما در رسانه این موضوع را دنبال کنند. این موضوع بخشی از کار شمامست؛ اینکه جمعی مدعی بودند بودجه ۲۰ برابر شده است. قانون بودجه مشخص و علنی است. بروید بودجه پنج سال گذشته را موضوع گزارش قرار بدهید تا بفهمیم بودجه چقدر رشد پیدا کرده است. ما هم خبرهایی از افزایش بودجه می‌شنیدیم و خوشحال بودیم که از سر روی وزارتخانه پول می‌یارد و دیگر شرایط عسرت و تنگدستی قبل نیست، اما مسئله قابل مشاهده در بودجه ۱۴۰۳ این است که بودجه ۱۷ درصد رشد داشته است در حالی که حقوق دستمزد و پشتیبانی ۳۰ و ۴۰ درصد افزایش داشته است. از طرف دیگر، اینکه چقدر بودجه تخصیص داده شده هم بحث دیگری است. تاکنون ۵۷ درصد بودجه تخصیص داده شده. تأکید بر بند ب تبصره ۱۳ که پول به وزارتخانه می‌ریزد (همان یک درصد شرکت‌ها است) و صحبت‌های ابتدایی ۳۶ همت بود که بعد گفتند نمی‌شود. در این ۱۰ ماه، ۶ میلیارد و ۲۰۰ به ما دادند. واقعیت بودجه این است. بودجه را نگاه کنید و بررسی کنید که تا چه حد صحت دارد. امسال ۱۷ درصد رشد داشته و کمک به مطبوعات و نشر هم ۲۰ درصد بوده است.»

نکته‌ای که در خصوص این موضوع باید بیان شود، این است که با توجه به شرایط کشور، طبیعتاً بودجه صرف موارد خاص‌تر می‌شود تا فرهنگ و هنر، اما حتماً نباید منتظر ماند تا بودجه داده شود. اینکه بند ب این‌ماه اجرایی تبصره ۱۳ به قانون بودجه ۱۴۰۳ اضافه شد، ناشی از پیگیری‌ها در وزارت ارشاد دولت سیزدهم بود، موضوعی که در وزارتخانه فعلی هم باید دنبال شود تا سهم یک درصد به فرهنگ و هنر برسد.

برای انتخاب معاونان شیریا خط نینداختم

رکود در وزارت فرهنگ مسئله دیگر خبرنگاران هم بود. صالحی در پاسخ به سؤالی در باره انتخاب معاونان سینمایی و هنری در مقایسه با دوره قبلی

وزارت خوش و اینکه به نظر می‌رسد کار را سهل گرفته و الان با این معاون‌ها می‌خواهد چطور کار را پیش ببرد و اصلاً فکر می‌کند بتواند کاری کند، گفت: «آقای انتظامی وقتی به سینما آمد به من اعتراض شد ولی ایشان توانست کار کند. البته نمی‌خواهم این نکته را تخطئه کنم، چون ممکن است من هم یک سال دیگر به نتیجه دیگری برسم. برای آقای فریدزاده هم شیر یا خط نینداختم که بگویم شیر آمد، پس ایشان را انتخاب کنم. به نظر الان قضایات زود است. دوستانی که انتخاب شدند در راستای جوان‌گرایی و تغییر بافت مدیریتی بودند و اینکه عامل نباشند بلکه صاحب فکر و ایده باشند و از نسل جوان‌تر انتخاب شوند. من دوست نداشتم به وزارت فرهنگ پیامم و این روشن است، ولی وقتی مسئولیتی را قبول می‌کنی وجدان اجازه نمی‌دهد که کوتاهی شود.»

تعداد ممنوع‌الکارها زیاد نیست

به غیر از میزبی، ممنوع‌الکاری هنرمندان که در این چند ماه سؤال اصلی از وزیر ارشاد بوده و در نشست خبری هم این موضوع عنوان شد و صالحی در جواب گفت: «اتفاقاتی در سال ۱۴۰۱ افتاده بود و در مجموعه‌ای تصمیم گرفته شده بود تا پاره‌ای از ممنوعیت‌ها صورت بگیرد. برخی رفع مشکل شده و برخی پیش‌بینی‌ها هم صورت گرفته است. مصدافی نمی‌گویم زیرا رسانه‌های شدن بر ضد آن خبر خواهد بود. با این حال تقاضای خوبی به نهادهای امنیتی و قضایی اتفاق افتاده و مشکل نصف آن‌ها حل شده است. البته این مورد را درباره کسسانی می‌گویم که محکومیت قضایی نداشتند؛ درباره عده دیگری هم کار می‌کنیم. البته من چون این پرسش را مطرح کردید جواب دادم، چون گاهی انتقاد می‌شود که مگر مسئله فرهنگ و هنر، فقط ممنوع‌الکاری است. نمی‌از مشکل حل شده و درباره بقیه پیش‌بینی‌هایی شده است. امیدوارم با تقاضای نام‌هایی با نهاد امنیتی و قضایی مشکلات حل شود و با جریان وفای ملی بی‌اعتمادی و کم‌اعتمادی تسهیل شود. ما از بی‌اعتمادی به حکمرانی صحبت می‌کنیم. مردم ایران کشورشان را دوست دارند و باید با چسبندگی بین دولت و ملت بستری فراهم کنیم تا به آینده کمک کنیم.»

وی در پاسخ به سؤال خبرنگار دیگری مبنی بر اینکه آیا در این دوره چیزی به اسم لیست سیاه وجود دارد، گفت: «اجملاً بله، افرادی هستند. اما بهتر است ما به اثر نگاه کنیم نه مؤلف. البته این تبلیغاتی که اینقدر زیاد است که می‌گوید هنرمند و اهل قلم ممنوع‌الکار زیاد داریم، خیر، اینطور نیست. تعدادشان بسیار کم است ولی همین هم نباید باشد.»

اولین نشست خبری برگزار شد، اما همچنان نکاتی وجود دارد که برای رسانه‌ها مغفول مانده است. حوزه کتاب آن چنان که باید و شاید فعالیت ندارد و به زبانی دیگر رکود بر آن حاکم است، حوزه‌ای که در همین نشست خبری محل سؤال بسیاری شد و باید دید در آینده می‌توان به آن پرداخت.